

SK 04A: Is-sajf tad-disgħa u tmenin

Ikkoreġi din is-silta **bl-aħmar** billi tħozż sing taħt kull żball u fuqu tikteb il-kelma t-tajba.

Wahda mill-affarijiet li konna nistennew hekk kif tispicċa l-iskola u jibda s-sajf kienet il-wasla tal-emigranti. U mal-wasla tagħhom, il-pjazza filghaxija bhalli kieku kienet tixgħel b'ilwien differenti tal-hwejjeg ikkuluriti tagħhom. Fosthom giet il-familja Cefai, li kienet ilha hafna nieqsa mir-raħal. Qatt ma kienet waslet familja hekk. Ommi kienet stgħagbet kemm kienu kibru, kemm inbidlu u kemm saru helwin.

Ta' l-iskantament mhux biss kif integraw fil-hajja tar-raħal, qishom qatt ma kienu telqu – imma kif, fi ftit jiem, il-kalamita notturna fil-pjazza haduha f'idejhom. Ghax min jigi minn barra dejjem kien igib miegħu dak li fir-raħal ikun għadu ma wasalx. Hwejjeg, qatgħat tax-xagħar, arloggi tal-idejn, logħob, ċajt u manjieri. U l-veri turisti konna nsiru aħna li bqajna d-dar ghax flus u aptit biex nitilqu ma kelnix. U konna nistagħgħbu b'kollox, l-iżjed bl-affarijiet li qatt qabel ma nkunu rajna.

Ta' kull filghaxija l-aħwa Cefai kienu jittawwlu sal-pjazza għal xid-disgħa u nofs u hekk kif jersqu lejn iz-zuntier – kont tarhom – kulhadd iqum minn fejn ikun, jimxi lejhom u josserva kull ċaqlieqa tagħhom. Jien ukoll kont inqum u nimxi lejhom. Kont insib post bilqiegħda u noqgħod nismagħhom jirrakkontaw l-istejjer li fir-raħal zgur li qatt ma setgħu jigru. U qattgħajt kważi sajf shih ta' kull filghaxija nħares lejhom. Qatt ma rsaqt qrib tagħhom iżzejjed ghax iz-zgħar kellhom posthom immarkat qalb il-fruntieri nvizibbli taz-zuntier. Imma ankè minn ftit bogħod kont sirt inhobbhom.

Iż-żghira kellha 13 u ġmiel indeskrivibbli. Imbagħad kien hemm huwħa li forsi kellu xi 18, oħtu l-kbira ta' xi 23 u l-kbir nett, li kellu mat-30 u li kien hu l-kap ta' kollox. Hu kien jagħtihom is-sinjal biex imorru l-hemm meta lkoll kemm aħna konna nkunu għadna fuq iż-zuntier, inharsu lejhom u nixxenqu li stajna niddeffsu xi ftit fl-istorja tagħhom.

Wara biss ftit jiem kont sirt l-għarus taż-żghira. Lilha m'għeditilha b'xejn imma li kieku kellha thares lejja żgur kienet tintebah. Ma jihdirlix li qatt ħarset lejja. Imma mħabbti rreġistrajtha. Għax f'nofs dak is-sajf, fit-triq tan-nanna, minflok dar kbira li kienet ilha żmien imwaqqa', kien qed jinbena mahżen u meta lestew mit-thaffir, inżilt isfel u qalb il-ġebel ħbejt karta, li fuqha nizzilt kollox. Qieghedt ġebła fuq in-nota tiegħi u dik il-lejla rqadt kuntent.

Bħal shabhom, iċ-Cefai kienu ġabu magħhom ħafna idejoloġiji godda. Darba, fuq iż-zuntier kienu ġennew 'il-kulhadd biex l-għada jġib grossa sulfarini. Il-kbar kollha kienu ġabu grossa jew tnejn. Jien ħadt biss kaxxa sulfarini waħda għax dik kont sibt hdejn il-forġ ta' nannti. U kulhadd beda jpoġġi sulfarina hdejn l-oħra. Imbagħad, x'ħin kollox kien magħqud flimkien f'tapizzerija waħda kbira u ma kienx fadal iktar sulfarini, qabbdu waħda minn tarf u kull waħda bdiet tqabbad lil ta' hdejha. U meta nharqu kollha u kulhadd beda jferrex is-sulfarini mahruqa, mal-art taz-zuntier spiċċaw ħafna disinnji rqaq suwed, u damu hemm sakemm għamlet l-ewwel xita, ftit jiem wara li l-familja Cefai kienet marret lura, bil-wegħda li tirritorna. U biex jimmarkaw dik li kienu qed iwiegħdu, l-aħwa neżgħu iż-żraben li kienu libsin f'dik l-aħħar lejla fuq iż-zuntier, rabtu l-lazzijiet ma' xulxin, u waddbuhom par par sakemm inqabdu kollha fil-wajer tad-dawl li kien jaqsam il-pjazza. Qatt ma konna rajna b'cejjeċ tal-ghageb bħal dawġ. U l-erbgħa pari żraben baqgħu hemm.